

УДК 7.071.5:793.3

Марина НОВАК, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти кафедри хореографії Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (науковий керівник – кандидат мистецтвознавства, доцент Катерина ЛУК'ЯНЕНКО)

ПОЄДНАННЯ ДЖАЗ – ТАНЦЮ З ІНШИМИ СТИЛЯМИ У ХОРЕОГРАФІЇ

У публікації розглядається еволюція мистецької освіти від античних часів до сучасності, а також перспективи її розвитку. Акцентується увага на важливості формалізованих програм навчання, які виникли з класичних академічних традицій, та їхньому впливі на формування професійних митців. Сучасні тенденції в мистецькій освіті, такі як інтеграція новітніх технологій, практичне навчання та крос-культурні підходи, підкреслюють необхідність адаптації до змін у суспільстві.

Ключові слова: мистецька освіта, історія мистецької освіти, сучасність, перспективи розвитку, академії мистецтв, новітні технології, крос-культурне навчання, практичне навчання, творчість.

У сучасному світі мистецька освіта стикається з численними викликами, які потребують серйозного аналізу та нових підходів. По-перше, зміни в суспільстві, технологіях і культурних контекстах залишають під загрозу традиційні моделі навчання, які не завжди відповідають потребам сучасних митців. По-друге, потреба інтеграції новітніх технологій та міждисциплінарного підходу до навчання потреби в адаптації навчальних програм. Крім того, необхідно забезпечити підтримку молодих талантів і створити платформи для їх самовираження, що дозволить їм реалізувати свій потенціал у конкурентному середовищі. Отже, постає питання: як забезпечити ефективність і актуальність мистецької освіти в умовах швидких змін?

Метою публікації є всебічний аналіз історії, сучасного стану та перспективи розвитку мистецької освіти.

Мистецька освіта є невід'ємною складовою культурного розвитку суспільства. Вона не тільки формує професійних митців, але й виховує культурних споживачів, здатних розуміти та цінувати мистецтво. Історія мистецької освіти охоплює безліч змін та трансформацій, від класичних академічних традицій до сучасних інновацій у навчанні.

Мистецька освіта має глибокі корені, що сягають античних часів, коли учні навчалися під керівництвом майстрів у художніх майстернях. Ця система навчання була неформальною і базувалася на передачі знань та навичок через практику. Учні працюють зі своїми викладачами, отримуючи цінний досвід у створенні творчості мистецтва, від живопису до скульптури. Майстерня стала центром творчості, де кожен учень міг знайти свій стиль, спостерігаючи за процесом роботи своїх вчителів і взаємодіючи з іншими художниками.

У середньовіччі розвиток гільдій став етапом у структуризації мистецької освіти. Гільдії, як професійні об'єднання, почали встановлювати правила та стандарти навчання, що дозволяло контролювати якість освіти і роботи майстрів. Учні стали проходити етапування, отримуючи офіційне визнання своїх навичок, що сприяло підвищенню професіоналізму в мистецькій сфері [6, с. 47].

З XVI-XVII століття починає активно формуватися академічна освіта в мистецтві. Перші академії мистецтв, такі як Академія Святого Луки в Римі та Академія мистецтв у Парижі, стали знаковими установами. Вони запроваджували формалізовані програми навчання, засновані на класичних канонах, що включали вивчення анатомії, композиції, перспективи та історії мистецтва. Ці академії мали на меті підготувати професійних художників, які володіли як теоретичними знаннями, так і практичними навичками.

Протягом XVIII-XIX століття мистецька освіта переживає значні зміни під впливом нових культурних течій, зокрема романтизму. Романтики акцентували увагу на особистих переживаннях та емоціях, що призвело до розширення художніх жанрів і техніки. Митці почали експериментувати з новими формами виразу, намагаючись відобразити глибокі емоції та переживання, що відображається в особистому житті та суспільстві, що у свою чергу, зумовило необхідність адаптації навчальних програм, які почали включати нові теми та підходи до творчості [5, с. 102].

У XX столітті з'являються нові напрямки, такі як модернізм та постмодернізм, які значно змінюють прояв про мистецтво та його роль у суспільстві. Модернізм відкидає традиційні форми та стилі, проголошуючи нові експерименти в живописі, музиці, літературі, хореографії та інших мистецтвах. Постмодернізм, за своєю природою, сприймає й переосмислює минулі стилі та напрямки, часто граючи з іронією і заперечуючи ідею єдиного художнього канону, що показує зміни в суспільстві та культурі, підкреслюючи мультикультурність і плюралізм у мистецькій освіті.

Сьогодні мистецька освіта розширюється, охоплюючи широкий спектр дисциплін, серед яких образотворче мистецтво, музика, театр і танець. Особливо місце є хореографії в цій системі. Сучасні навчальні програми у сфері мистецької освіти стають більш інтерактивними та гнучкими, акцентуючи увагу на практичному навчанні, проектній діяльності та міждисциплінарному підході, що створює нові можливості для розвитку молодих хореографів і танцівників [3, с. 89].

Однією з ключових тенденцій у сучасній мистецькій освіті є інтерактивність. У хореографічній освіті вона розвивається через різноманітні форми практичного навчання, які заохочують студентів до експериментів з рухом, імпровізацією та створенням власних хореографічних творів. Залучення студентів до реальних проектів, таких як вистави, майстер-класи та співпраці з іншими мистецькими дисциплінами, забезпечує їм можливість отримати теоретичні знання на практиці, сприяючи глибшому розумінню танцю як мистецтва.

Міждисциплінарний підхід в освіті дозволяє поєднувати хореографію з іншими формами мистецтва, такими як театральне мистецтво, музика та образотворче мистецтво, що не тільки розширює кругозір студентів, але й стимулює їхню творчість, адже танець може взаємодіяти з іншими елементами – від музичного супроводу до візуального оформлення. Спільні проекти, що

поєднують різні дисципліни, допомагають бачити хореографію в новому світі, розуміючи її як частину більшого художнього контексту [1, с. 96].

Сучасні навчальні програми активно інтегрують новітні технології, які відкривають нові можливості для творчості в хореографії. Цифрові медіа, комп'ютерна графіка, відеоарт та мультимедійні проекти залишаються невід'ємною частиною навчального процесу. Наприклад, використання відеозапису дозволяє студентам аналізувати свої виступи, виявляти сильні та слабкі сторони, а також обмінюватися досвідом з колегами. Крім того, технології можуть бути використані для створення інтерактивних хореографічних проектів, де глядачі можуть впливати на розвиток подій через цифрові платформи.

Зростає також значення крос-культурного навчання, яке дозволяє студентам взаємодіяти з іншими культурними традиціями танцю, що важливо не лише для розвитку особистого стилю та розширення творчих можливостей, але й для виховання відкритості та чутливості до різноманітних культурних контекстів. Участь у програмі міжнародних обмінів, фестивалів і танцювальних конкурсів сприяє збагаченню досвіду молодих хореографів і танцівників, надаючи їм унікальну можливість відпрацювати різні техніки та стилі.

Майбутнє міської освіти швидко пов'язане з постійними змінами в суспільстві та технологіях, які формують нові потреби та виклики для навчальних закладів. Однією з важливих тенденцій є інтеграція мистецької освіти в загальноосвітні програми, що дає можливість учням розвивати не лише художні навички, а й критичне мислення, креативність та емоційний інтелект. Ця інтеграція стає все більш актуальною в умовах швидкого розвитку інформаційних технологій, де уміння адаптуватися та мислити нестандартно залишаються надзвичайно цінними [7, с. 149].

Крім того, акцент на підтримці молодих талантів є ключовим елементом розвитку мистецької освіти. Створення платформи для самовираження молодих митців, таких як мистецькі резиденції, фестивалі та конкурси, може суттєво вплинути на їхній професійний шлях. Такі ініціативи надають молодим митцям можливість демонструвати свої роботи, підтримувати зворотний зв'язок із професіоналами та взаємодіяти з іншими митцями, що сприяє розвитку їхньої творчості та самостійності.

У контексті глобалізації, що охоплює всі аспекти сучасного життя, важливо звернути увагу на нові можливості для співпраці між навчальними закладами різних країн. Глобалізація відкриває двері для обміну досвідом та ідеями, що є безцінним для збагачення освітніх програм. Спільні проекти, обміни студентами, міжнародні майстер-класи та семінари можуть створити умови для формування нових поглядів на мистецтво, розширення горизонту творчості та розвитку мультикультурності.

Важливо також враховувати новітні технології, які впливають на процес навчання та створення мистецтва. Цифрові медіа та нові комунікаційні платформи дозволяють молодим митцям експериментувати з формами вираженості та досягати глобальної аудиторії, що в свою чергу створює нові можливості для кар'єрного зростання [1, с. 96].

Отже, сучасна мистецька освіта орієнтується на інтеграцію в загальноосвітні програми, акцентуючи увагу на розвитку критичного мислення, креативності та емоційного інтелекту. Важливими аспектами є підтримка молодих талантів через мистецькі резиденції, фестивалі та конкурси, які

створюють платформу для самовираження та розвитку творчого потенціалу. Глобалізація надає нові можливості для співпраці між навчальними закладами, що сприяє обміну досвідом і збагаченню освітніх програм. Усе це вказує на забезпечення постійного вдосконалення освітніх підходів, адаптації до змінених умов і використання новітніх технологій для створення інноваційного навчального середовища. Таким чином, майбутнє мистецької освіти обіцяє бути динамічним і перспективним, забезпечуючи розвиток нової генерації митців, готових до викликів сучасності і здатних внести значущий внесок у культурне життя суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гнатюк В. В. Мистецька освіта в Україні: історія та сучасність. Київ : НТУУ «КПІ», 2016. 250 с.
2. Климова О. В. Сучасні тенденції розвитку мистецької освіти в Україні. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 180 с.
3. Лисенко А. О. Теорія та практика мистецької освіти: проблеми та перспективи. Одеса : ОНУ імені І. І. Мечникова, 2020. 210 с.
4. Ніколаєнко Л. А. Креативність у мистецькій освіті: теоретичні та практичні аспекти. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. 190 с.
5. Потапова Н. В. Історія хореографічної освіти в Україні: від минулого до сьогодення. Київ : АТ «Київ», 2017. 230 с.
6. Семенченко Т. І. Мистецька освіта в умовах глобалізації: нові виклики та можливості. Чернігів : ЧНТУ, 2021. 220 с.
7. Ткаченко Ю. А. Мистецька освіта: традиції та інновації. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 200 с.
8. Шевченко Н. М. Актуальні питання мистецької освіти в Україні. Київ : ДУ «Інститут культурології», 2019. 175 с.